



CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA U SRBIJI

Nalazi istraživanja javnog mnjenja

April 2019.



Metodologija

Realizacija: Online istraživanje sprovedeno u periodu od 1. do 10. aprila 2019. godine

Uzorački univerzum: Populacija Srbije, 18-64 godina

Uzorački okvir: Ipsos onlajn panel (baza ispitanika koji su dali saglasnost da budu kontaktirani za učešće u različitim tipovima anketa, regrutovani iz opšte populacije ispitanika koji su učestvali u Ipsos istraživanjima koja se sprovode tradicionalnim tehnikama). Ipsos onlajn panel trenutno uključuje više od 23.000 ispitanika.

Veličina uzorka: 1010 ispitanika

Tip uzorka: Kvotni uzorak, unapred definisane kvote u pogledu regiona, tipa naselja (urban/rural), pola i godina.

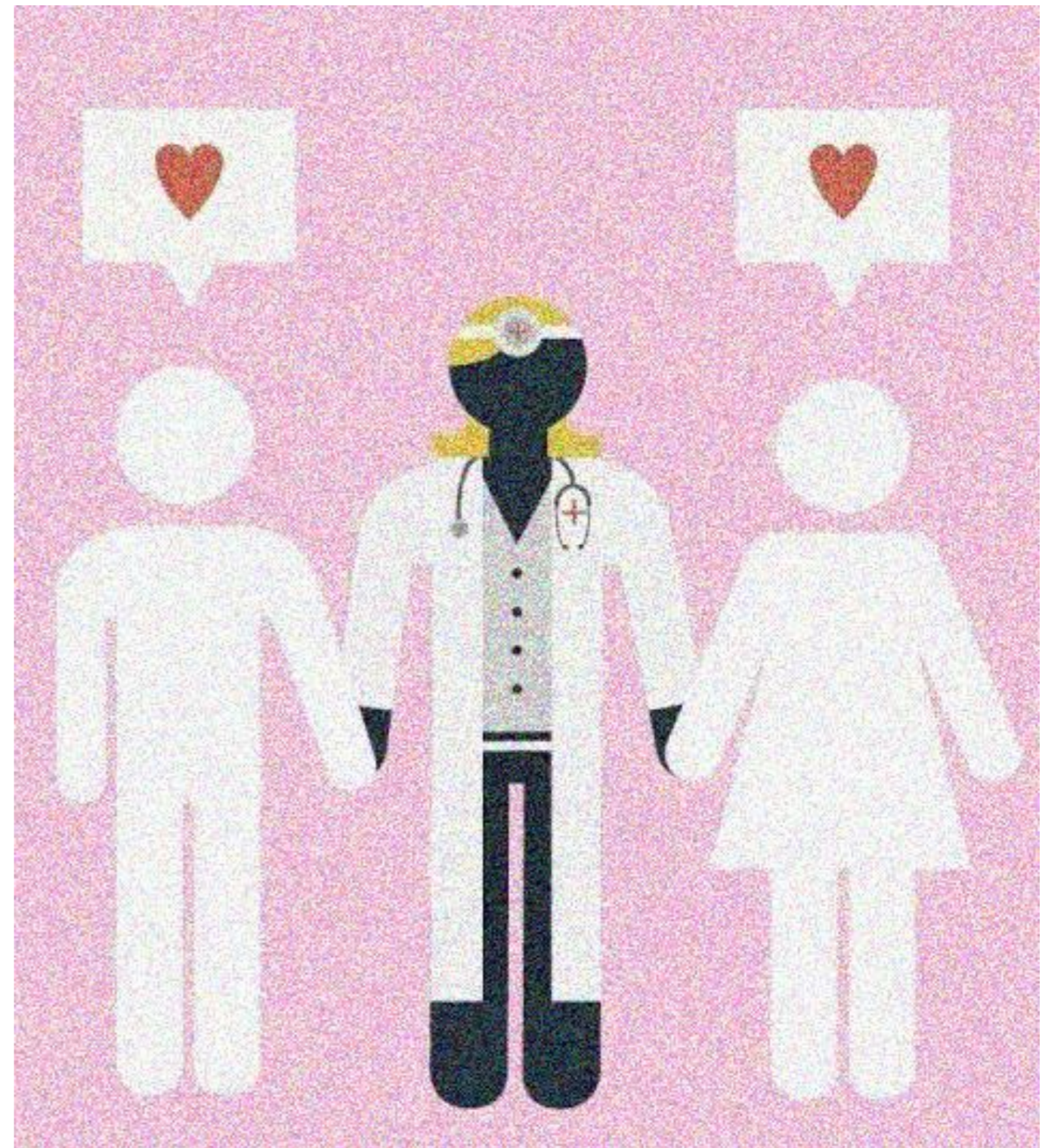
Tip istraživanja: Online anketa prosečne dužine 9 minuta

Poststratifikacija: Po polu, godinama, regionu, tipu naselja, obrazovanju

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I PRISTUP USLUGAMA IZ OBLASTI SEKSUALNOG I REPRODUKTIVNOG ZDRAVLJA

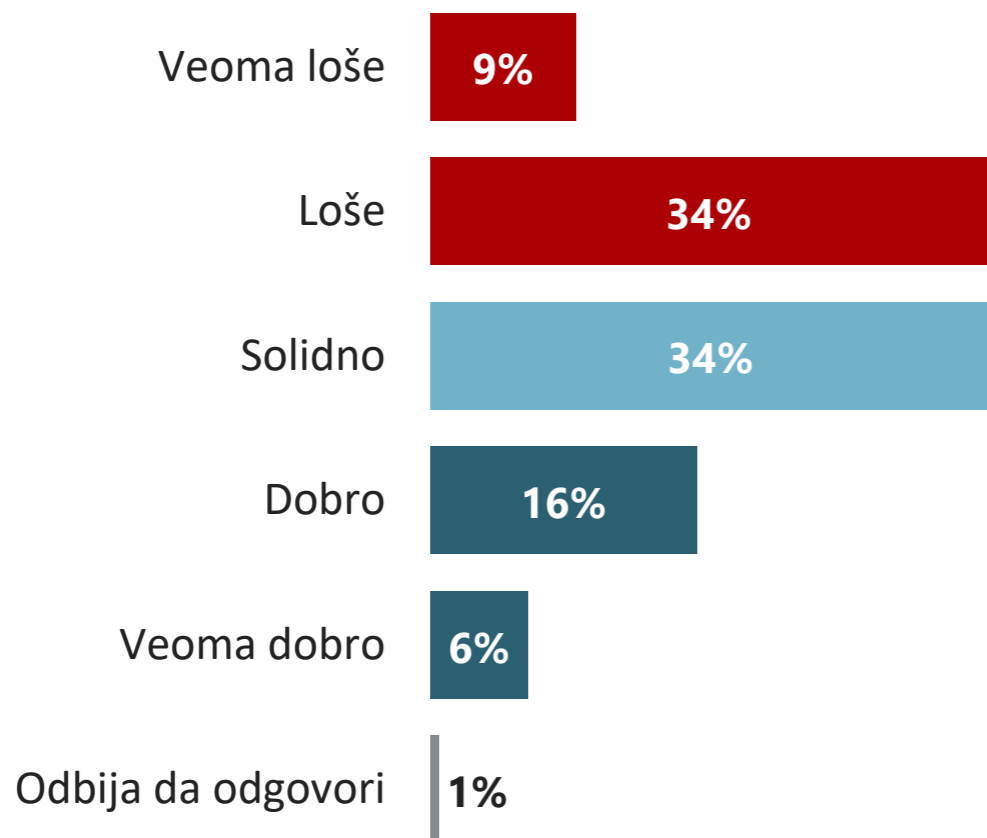


Ipsos Strategic Marketing



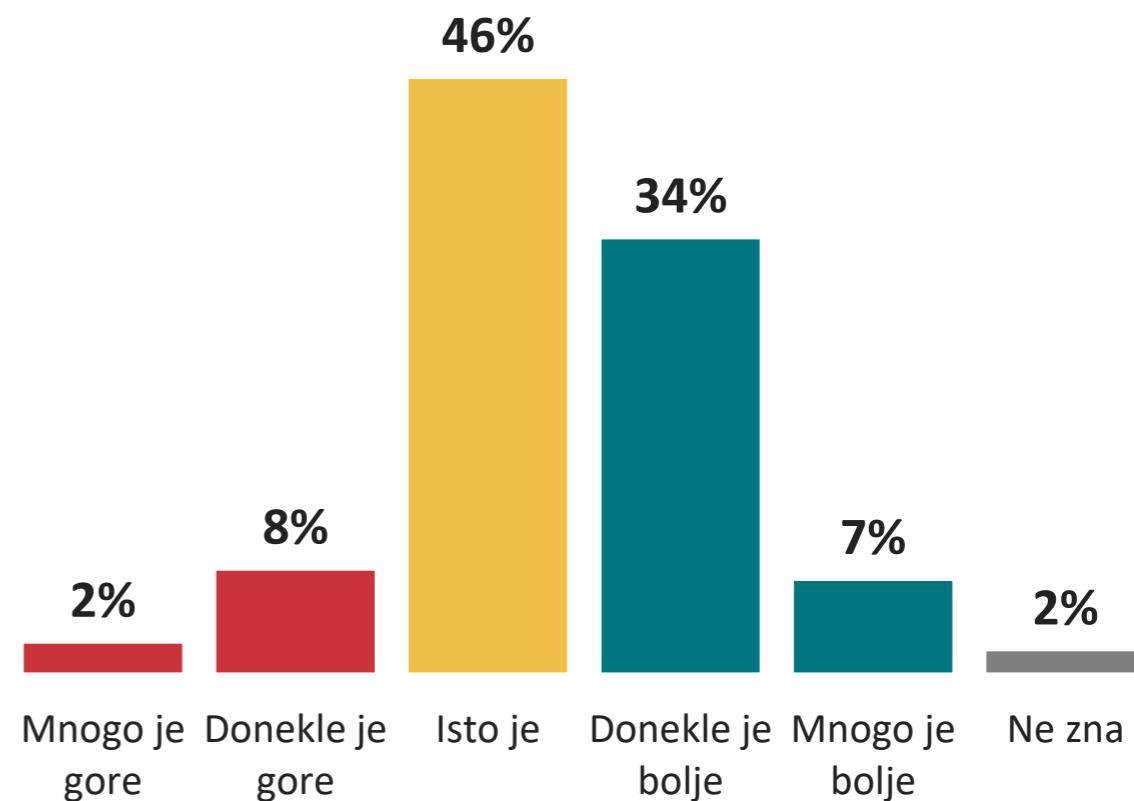
Pristup uslugama iz oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja

Više od 40% građana ocenjuje pristup uslugama iz oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja u Srbiji kao loš ili veoma loš, oko trećine smatra da je solidan, dok jedna petina navodi da je dobar ili veoma dobar. Dodatno, najveći udeo građana smatra da se ništa značajno nije promenilo u odnosu na period pre četiri godine kada je u pitanju pristup građana ovim uslugama.



Kako biste ocenili pristup koji građani i građanke Srbije imaju uslugama iz oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja?

Baza: Ukupna ciljna populacija



Generalno, kada je u pitanju pristup koji građani/grāđanke imaju uslugama iz oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja, da li biste rekli da je trenutno stanje bolje, gore ili isto u poređenju sa stanjem od pre 4 godine?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Diskriminacija u pogledu pristupa uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja

Blizu polovine građana smatra da žene, mladi, Romi, osobe sa invaliditetom, izbeglice i raseljena lica uopšte nisu ili su tek u malo neravnopravnijem položaju u odnosu na druge kada je u pitanju pristup uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja u Srbiji. Ipak, mlađi građani (18-34), kao i stanovnici Beograda skloniji su da veruju da su pripadnici ovih grupa u značajnoj meri diskriminirani u tom pogledu.



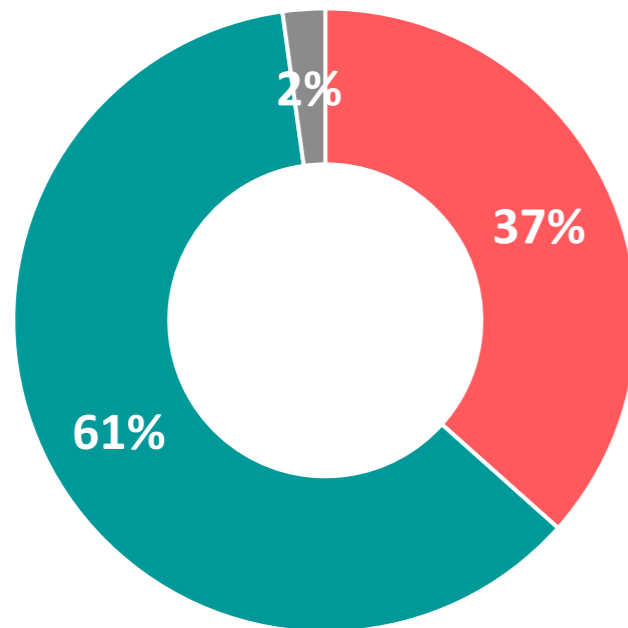
U kojoj meri su pripadnici sledećih grupa - žene, mladi, Romi, osobe sa invaliditetom, HIV pozitivne osobe, izbeglice i raseljena lica, po vašem mišljenju diskriminirani, stavljeni u neravnopravan položaj u odnosu na druge kada je u pitanju pristup uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja u Srbiji?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Pregledi kod ginekologa

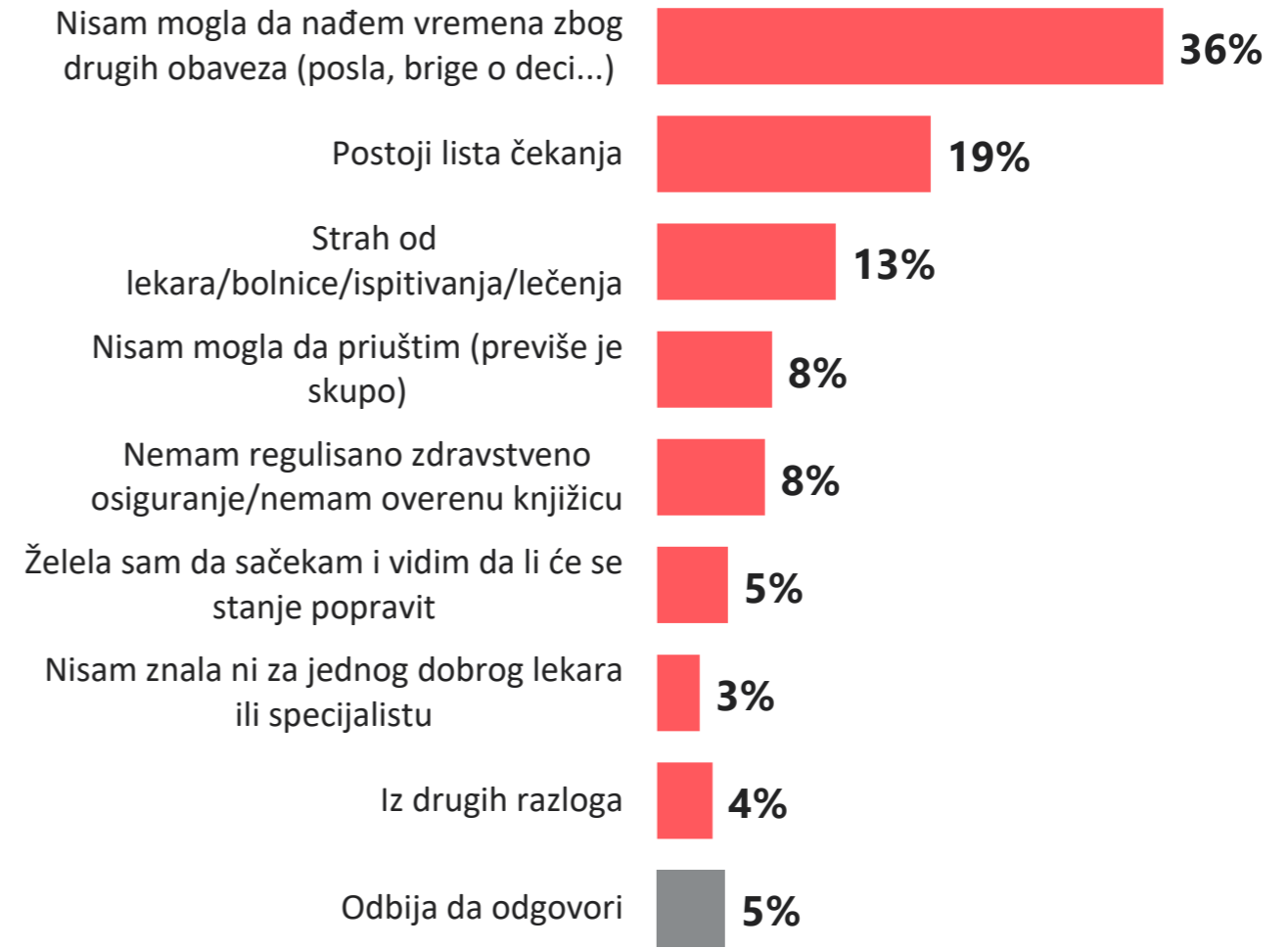
Više od trećine žena navelo je da u poslednjih godinu nisu posetile ginekologa iako je trebalo, pri čemu se ovo ređe dešavalo ženama iz Šumadije i Zapadne Srbije (26%). Kao ključni razlog najveći udeo njih navodi da nisu mogle da izdvoje vreme zbog drugih obaveza (svaka treća žena koja nije posetila ginekologa), a još skoro 20% njih da su ih u poseti ginekologu sprečile liste čekanja.

- Da
- Ne
- Odbija da odgovori



Da li se u prethodnih 12 meseci dogodilo da niste posetili ginekologa, a trebalo je?

Baza: Osobe ženskog pola (51% od ciljne populacije)

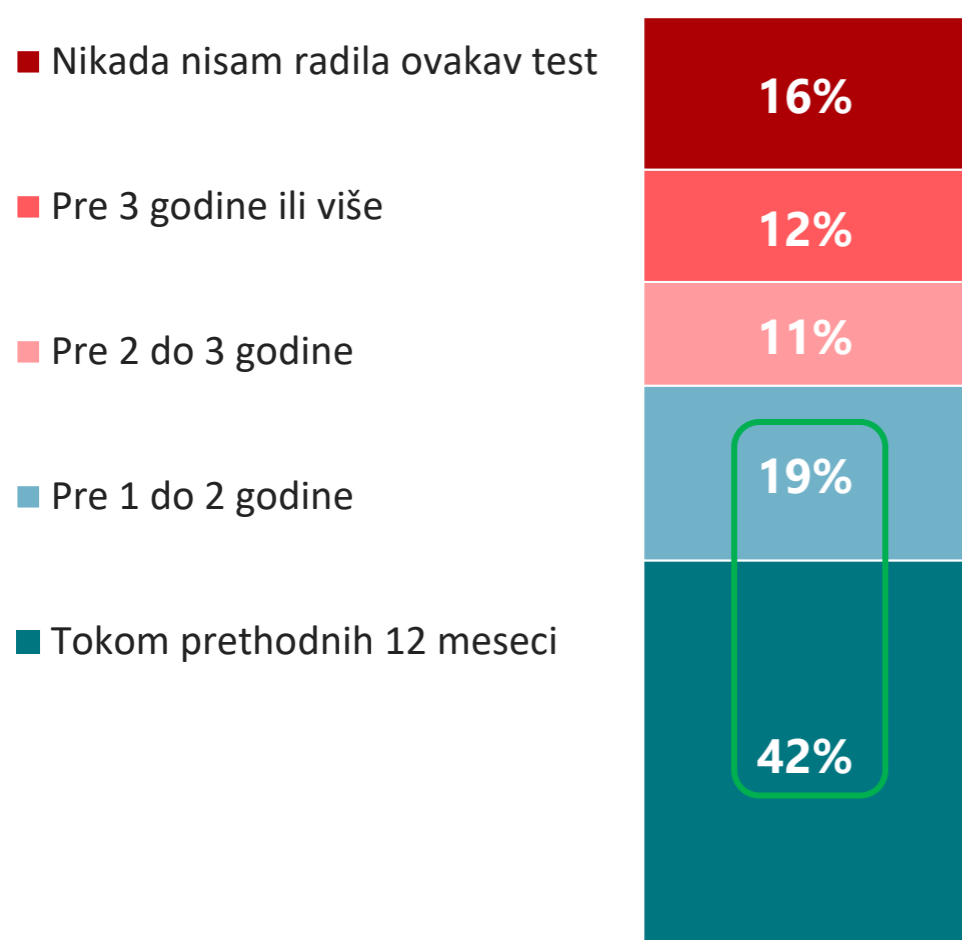


Koji je glavni razlog zbog kog niste posetili ginekologa?

Baza: Žene koje u prethodnih 12 meseci nisu posetile ginekologa, a trebalo je (37% žena)

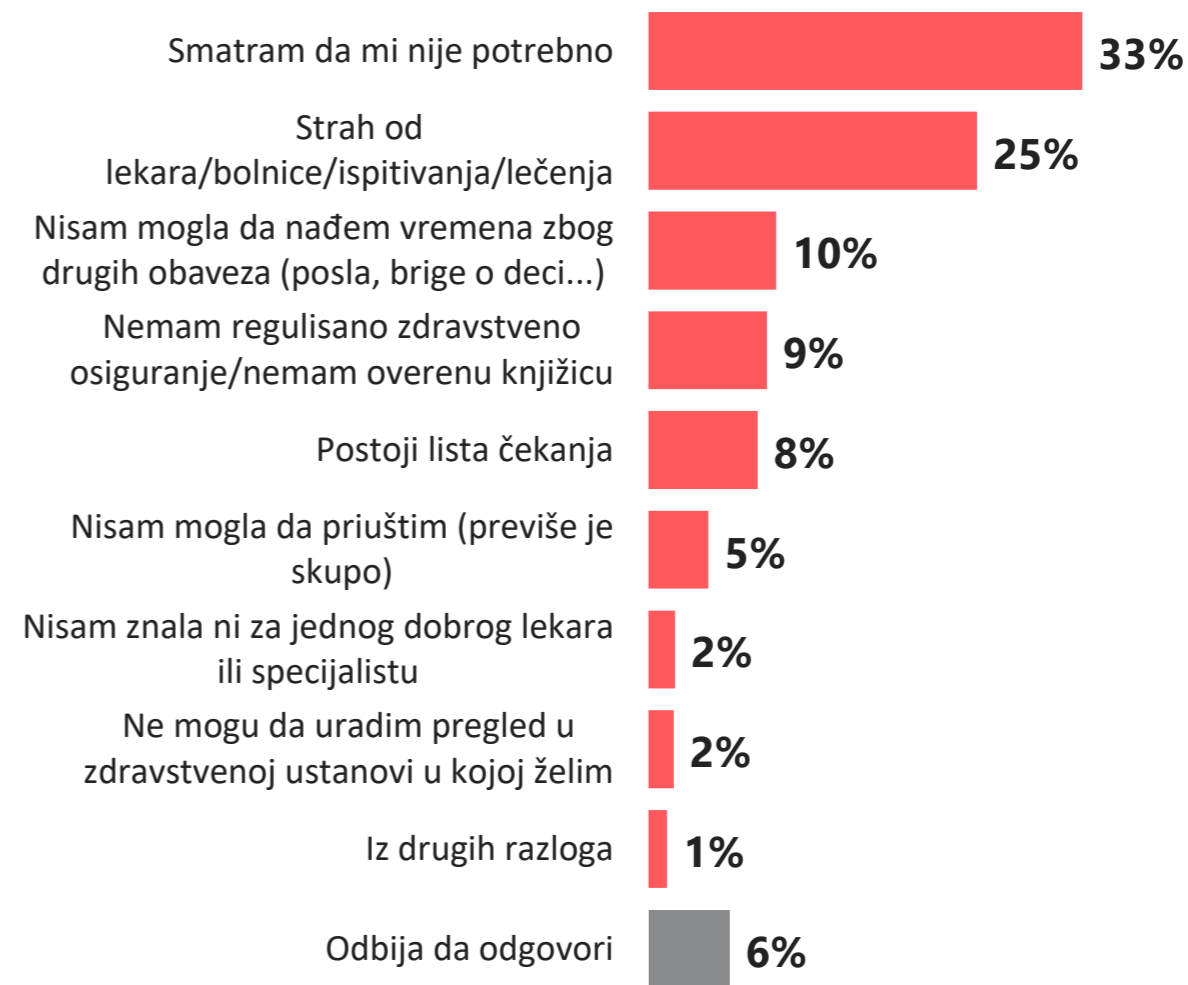
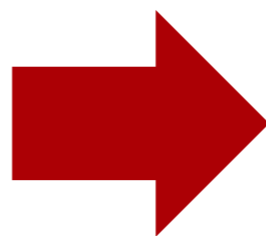
Poslednji obavljeni pregled – citološki bris grlića materice

Oko 60% žena obavilo je Papanikolau test tokom poslednje 2 godine. Četvrtina žena bila je na pregledu pre više od 2 godine, a 16% nikada nije obavilo ovaj pregled. Čak trećina žena koje nikada nisu radile Papanikolau test smatra da im to nije potrebno, a četvrtina dodatno navodi strah od lekara. Među najmlađom kategorijom žena, uzrasta od 18 do 34 godine najviše je onih koji nikada nisu obavile citološki bris grlića materice.



Kada ste poslednji put radili citološki bris grlića materice (Papanikolau test)?

Baza: Osobe ženskog pola (51% od ciljne populacije)

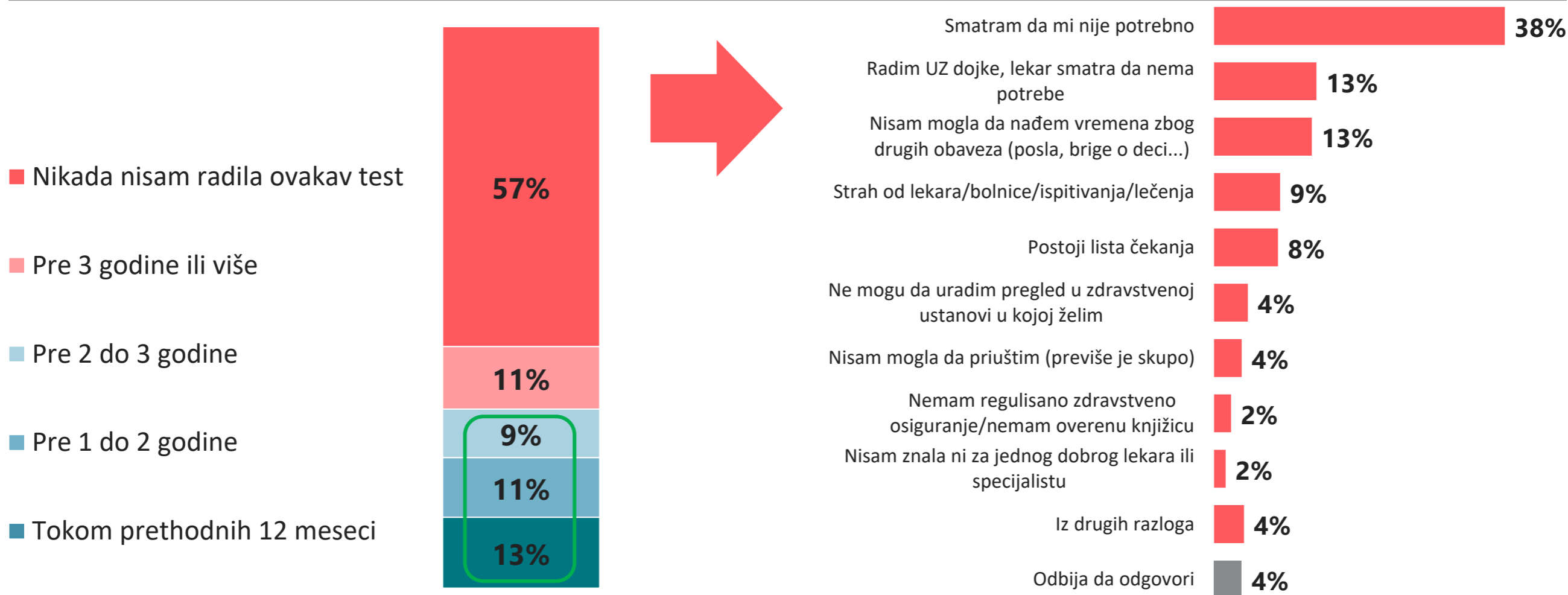


Koji je glavni razlog zbog kog niste radili Papanikolau test?

Baza: Žene koje nisu radile Papanikolau test (16% žena)

Poslednji mamografski pregled

Trećina žena obavila je mamografski pregled tokom poslednje 3 godine. Svaka deseta žena bila je na pregledu pre više od 3 godine, a skoro 60% nikada nije obavilo ovaj pregled. Skoro 40% žena koje nikada nisu obavile pregled smatra da im on nije potreban, oko 10% navodi da ne može da nađe vremena zbog drugih obaveza, a još 10% da rade ultrazvuk dojke te da lekar smatra da im mamografski pregled nije potreban. Žene iz Vojvodine češće navode da su bile na mamografskom pregledu tokom prethodnih 12 meseci.



Kada ste poslednji put bili na mamografskom pregledu (snimanje dojke X-zracima)?

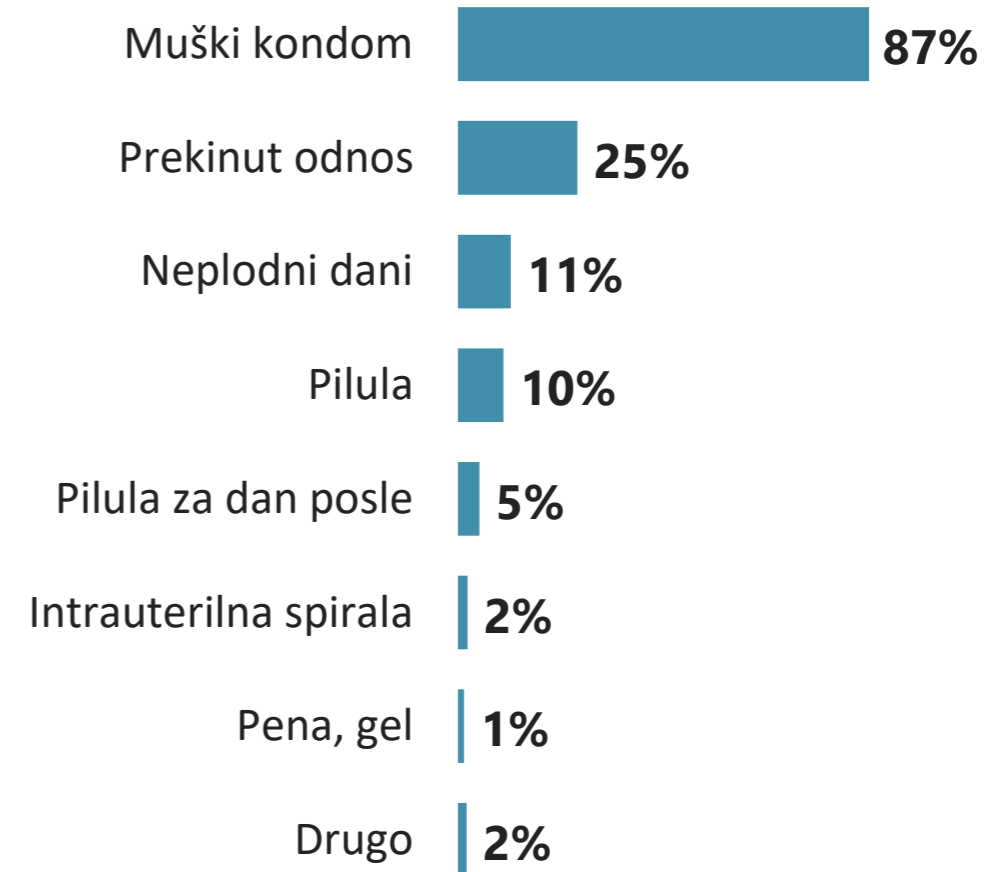
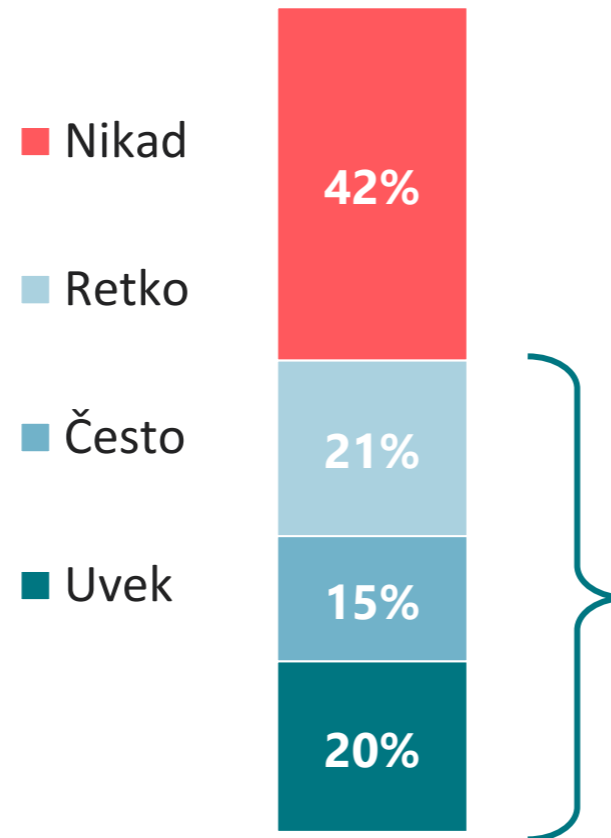
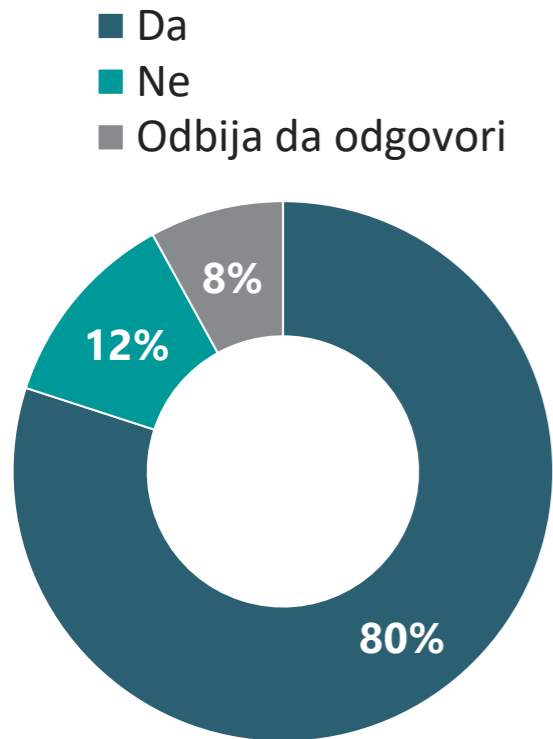
Baza: Osobe ženskog pola (51% od ciljne populacije)

Koji je glavni razlog zbog kog niste bili na mamografskom pregledu?

Baza: Žene koje nisu bile na mamografskom pregledu (57% žena)

Korišćenje kontraceptivnih sredstva

Skoro dve trećine punoletnih građana Srbije koji su imali seksualne odnose tokom proteklih 12 meseci nikada nisu koristili ili su retko koristili kontraceptivna sredstva. Muški kondom je najčešći oblik kontracepcije za veliku većinu ljudi koji koriste kontracepciju. Ipak, četvrtina navodi i prekinuti odnos, a svaka deseta osoba neplodne dane. Dodatno, 10% kao kontraceptivno sredstvo koristi kontraceptivne pilule.



Da li ste imali seksualne odnose tokom prethodnih 12 meseci?

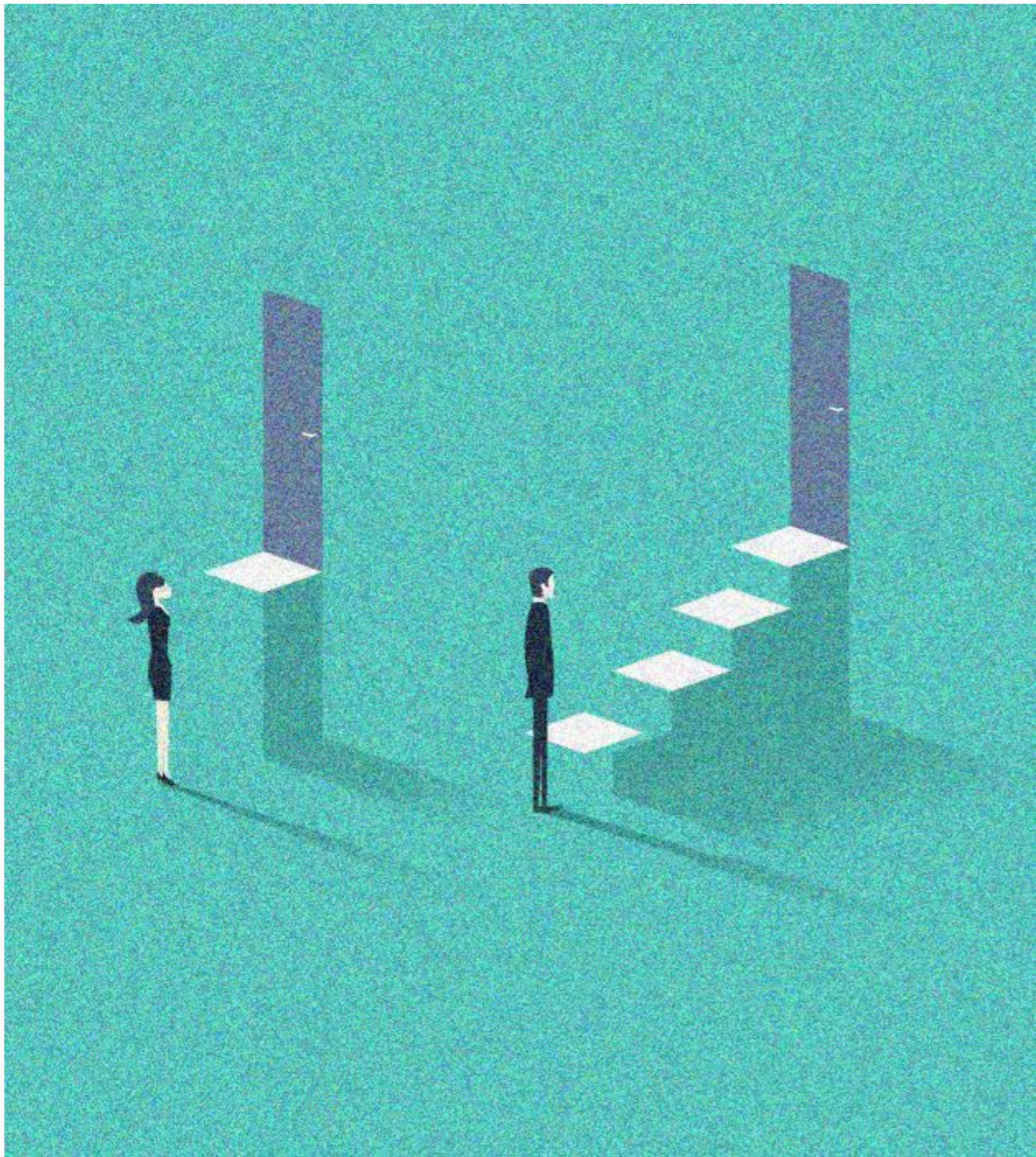
Baza: Ukupna ciljna populacija

Koliko često ste u prethodnih 12 meseci tokom seksualnih odnosa koristili neko kontraceptivno sredstvo?

Baza: Oni koji su imali seksualne odnose tokom prethodnih 12 meseci (80% od ciljne populacije)

Koja kontraceptivna sredstava ste koristili?

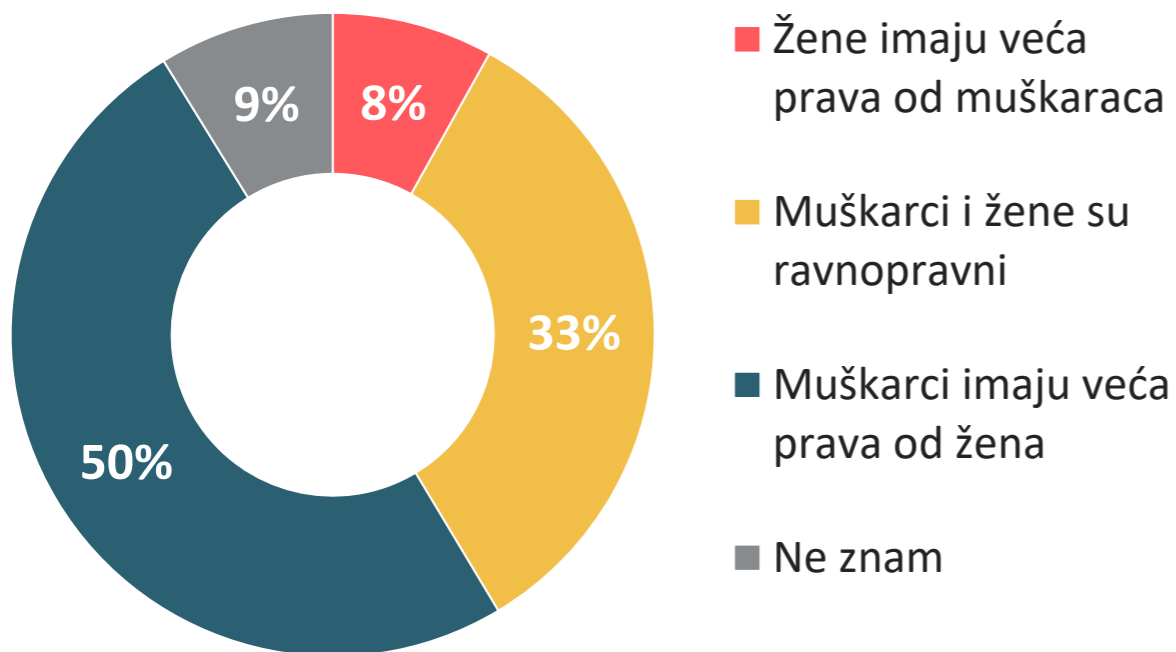
Baza: Oni koji su koristili kontraceptivna sredstva tokom prethodnih 12 meseci (45% od ciljne populacije)



DISKRIMINACIJA ŽENA I RODNO ZASNOVANO NASILJE

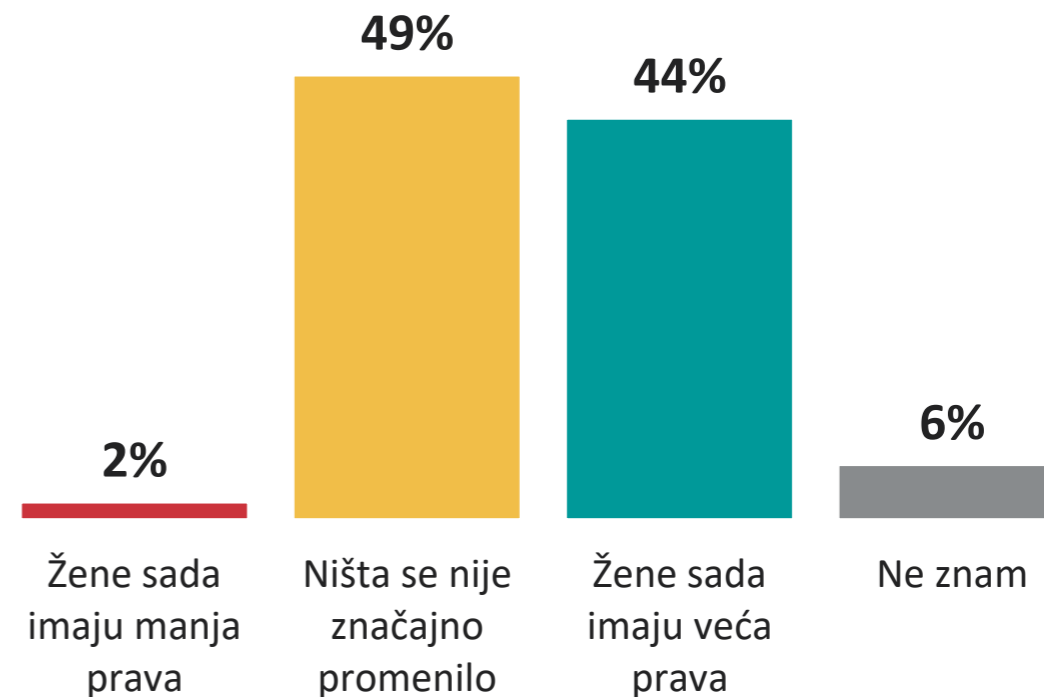
Percepcija rodne ravnopravnosti

Svaki drugi građanin veruje da muškarci u Srbiji trenutno imaju veća prava od žena, trećina smatra da su muškarci i žene ravnopravni, dok tek 8% navodi da žene uživaju veća prava. Uočljivo je da žene kao i građani koji su sami doživeli da budu diskriminirani na osnovu svog pola češće prepoznaju da su žene u Srbiji u neravnopravnom položaju u odnosu na muškarce. S druge strane, oni koji sami nikada nisu bili diskriminirani na osnovu pola kao i muškarci značajno češće navode kako su žene ravnopravne sa muškarcima, dok su muškarci čak skloniji da veruju da žene imaju veća prava od njih. Iako polovina građana smatra da se ništa značajno nije promenilo u poslednje četiri godine kada su u pitanju prava žena, nešto više od dve petine navodi kako žene sada imaju veća prava nego ranije.



Generalno gledano, u kojoj meri smatrate da su muškarci i žene u Srbiji trenutno ravnopravni?

Baza: Ukupna ciljna populacija

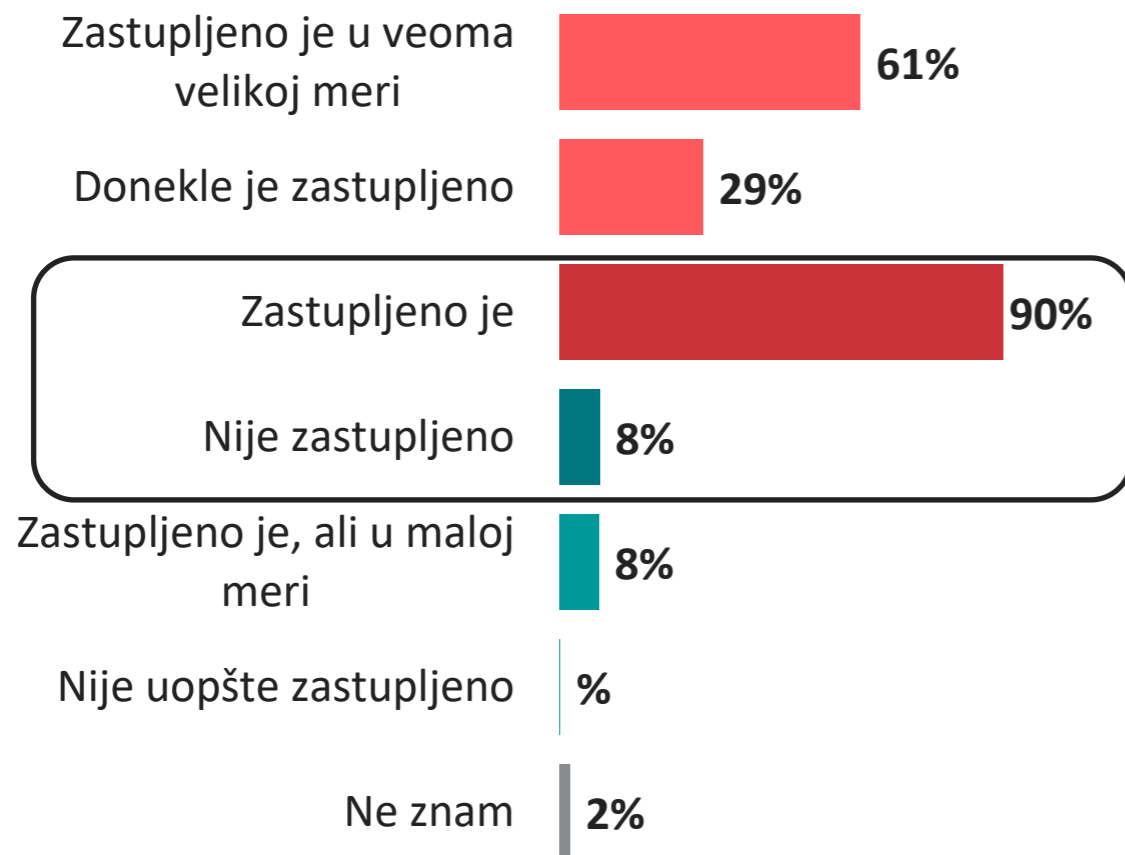


U odnosu na period od pre četiri godine, da li biste rekli da se situacija danas promenila kada su u pitanju prava žena?

Baza: Ukupna ciljna populacija

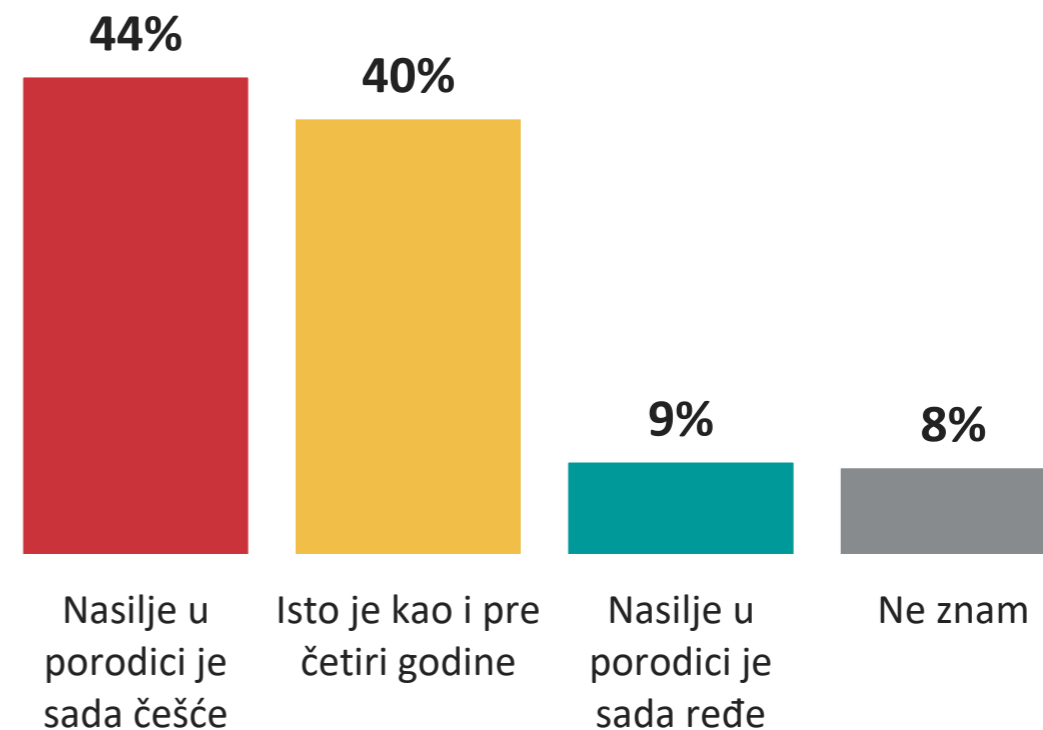
Nasilje u porodici

Čak devet od deset građana navodi da je nasilje u porodici zastupljeno u Srbiji, pri čemu šest od deset ističe da je zastupljeno u veoma velikoj meri. Kada je u pitanju poređenje sa situacijom od pre četiri godine, otprilike podjednak procenat, oko dve petine smatra da je nasilje sada zastupljenije, odnosno da se u tom pogledu ništa nije promenilo. Takođe, muškarci značajno češće navode da je nasilje zastupljeno, ali u maloj meri, te kako je nasilje u porodici sada ređe u odnosu na ranije.



Po Vašem mišljenju, u kojoj meri je nasilje u porodici zastupljeno u Srbiji?

Baza: Ukupna ciljna populacija

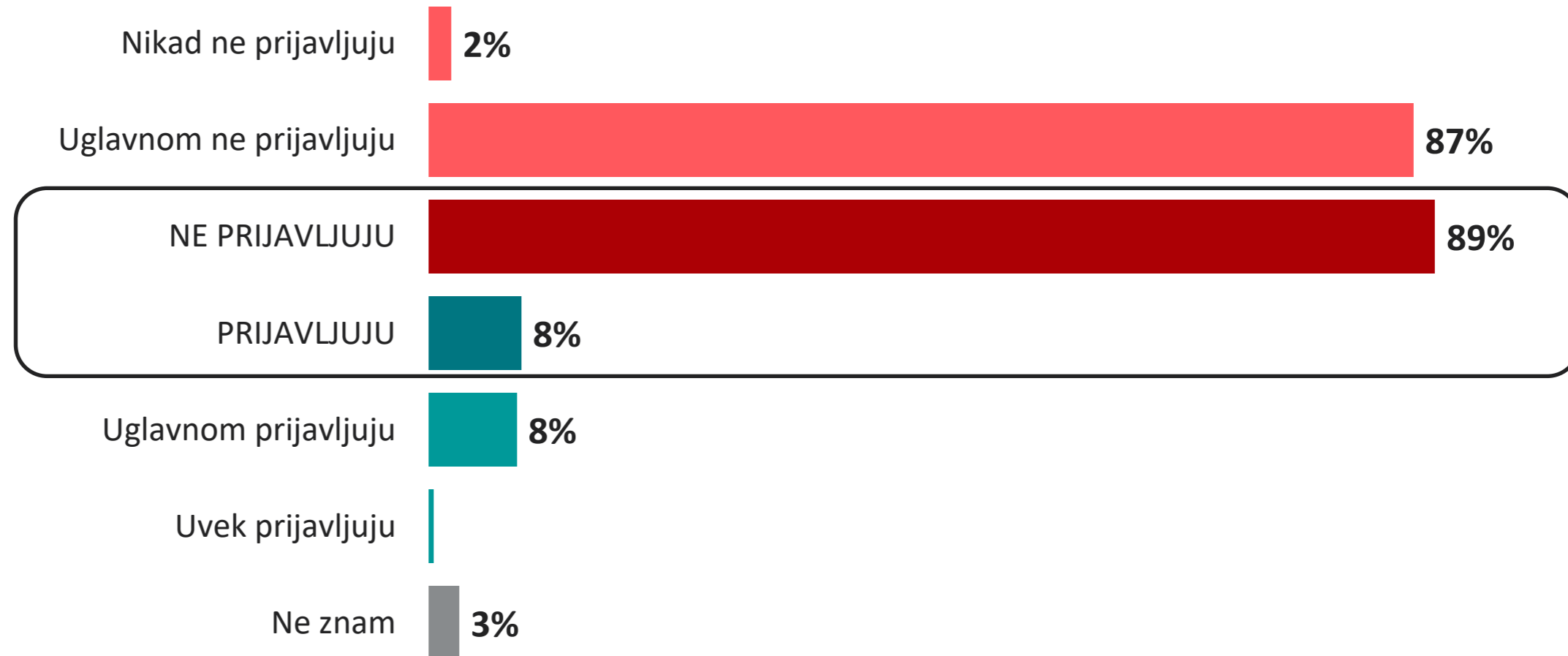


Po vašem mišljenju, da li je nasilje u porodici češće ili ređe u odnosu na period od pre 4 godine?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Prijavljivanje nasilja u porodici

Zabrinjavajuć podatak je da čak devet od deset građana smatra da žrtve nikada ili uglavnom ne prijavljuju slučajeve nasilja u porodici.

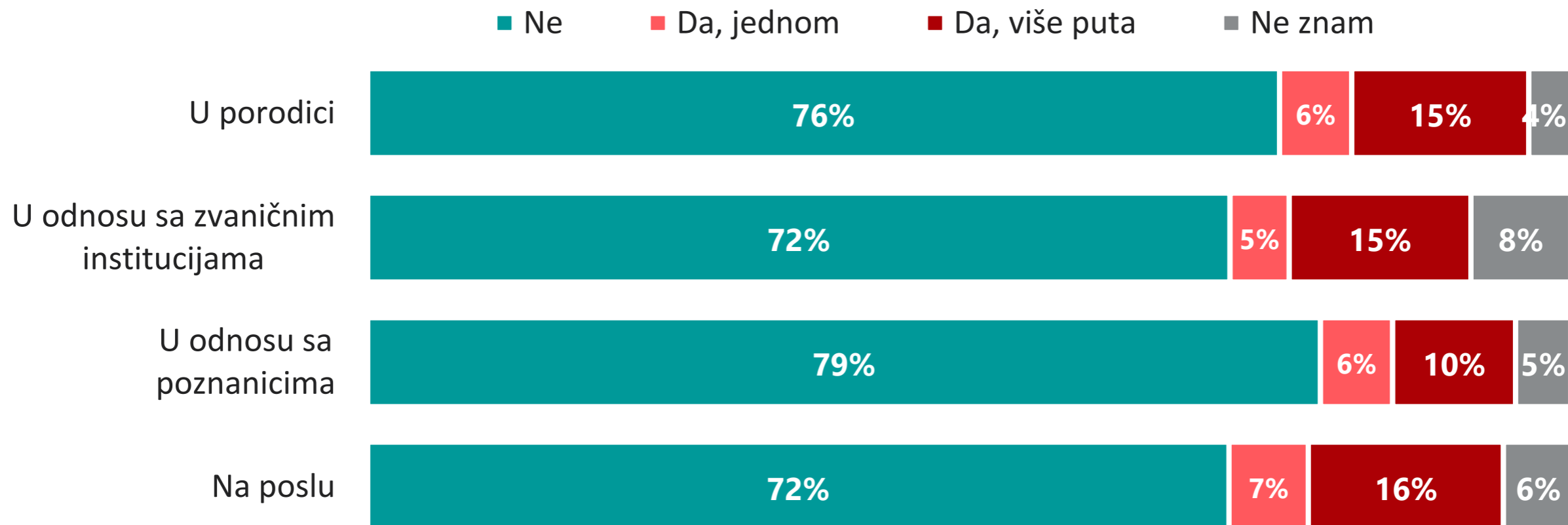


Po Vašem mišljenju, u kojoj meri žrtve nasilja u porodici u Srbiji prijavljuju te slučajeve?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Lično iskustvo diskriminisanosti na osnovu pola

Oko petine građana navodi da je bilo diskriminirano u porodici, na poslu ili u odnosu sa zvaničnim institucijama zbog toga što su muškarci, odnosno žene, dok je oko 15% zbog iz istog razloga bilo neravnopravno tretirano od strane poznanika.

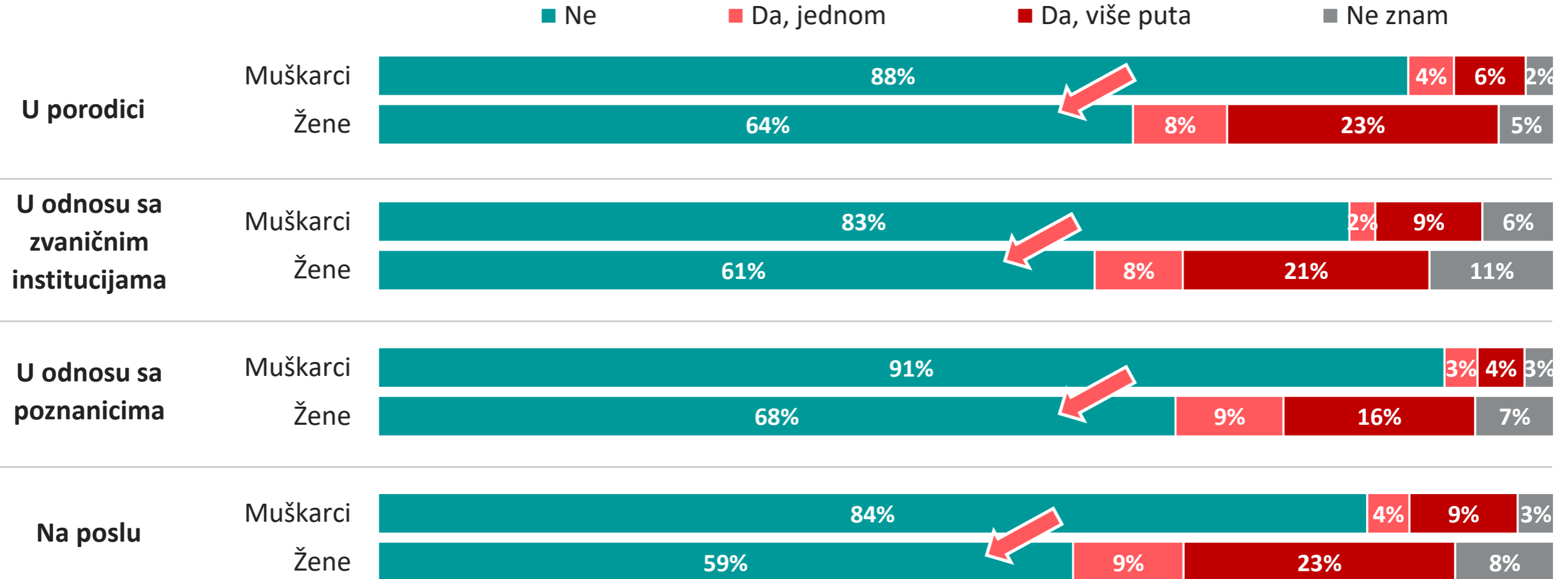


Da li ste vi lično ikada doživeli da vas neko tretira neravnopravno zbog toga što ste žena /muškarac...?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Lično iskustvo diskriminisanosti na osnovu pola

Primetno je da žene značajno češće navode da su bile diskriminisane jednom ili više puta u svakoj od navedenih situacija – na poslu u porodici, od strane poznanika ili u zvaničnim institucijama, nego što je to slučaj sa muškarcima.



Da li ste vi lično ikada doživeli da vas neko tretira neravnopravno zbog toga što ste žena /muškarac...?

Baza: Ukupna ciljna populacija

USLOVI RADA

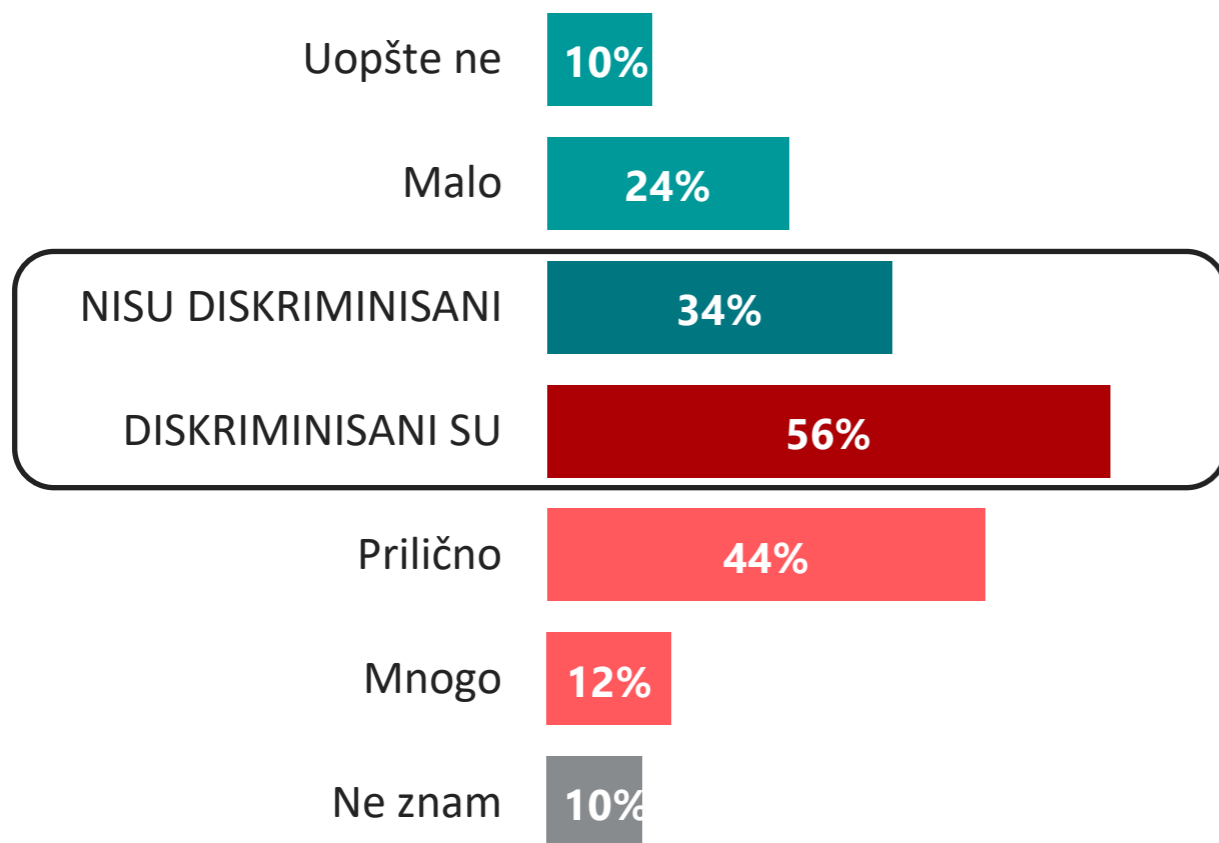


Ipsos Strategic Marketing



Zapošljavanje marginalizovanih grupa

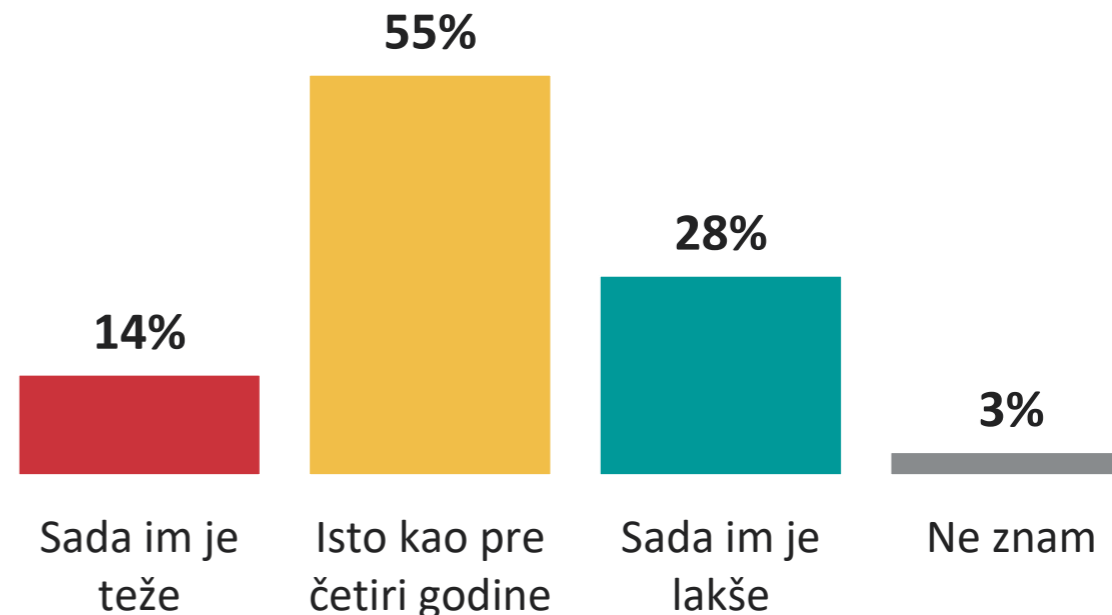
Što se tiče trenutne situacije po pitanju diskriminacije marginalizovanih grupa po osnovu zaposlenja i uslova rada, više od polovine građana deli mišljenje da su te grupe diskriminirane, dok trećina navodi da je to malo ili pak uopšte nije slučaj. Dodatno, više od polovine punoletnih građana Srbije smatra da je situacija ista kao i pre 4 godine kada je u pitanju pronalaženje posla od strane žena, dok nešto više od četvrtine njih smatra da je taj proces sada lakši. Svaki deseti građanin, pak, ističe da je ženama sada teže.



U kojoj meri su žene, mladi, Romi, osobe sa invaliditetom, HIV pozitivne osobe, izbelice i raseljena lica po vašem mišljenju diskriminirani, stavljeni u neravnopravan položaj u odnosu na druge kada su u pitanju zaposlenje i uslovi rada?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Muškarci, mlađi (18-34) i građani južne/istočne Srbije češće smatraju da je ženama sada lakše da nađu posao, dok žene češće navode da im je sada teže da pronađu posao.

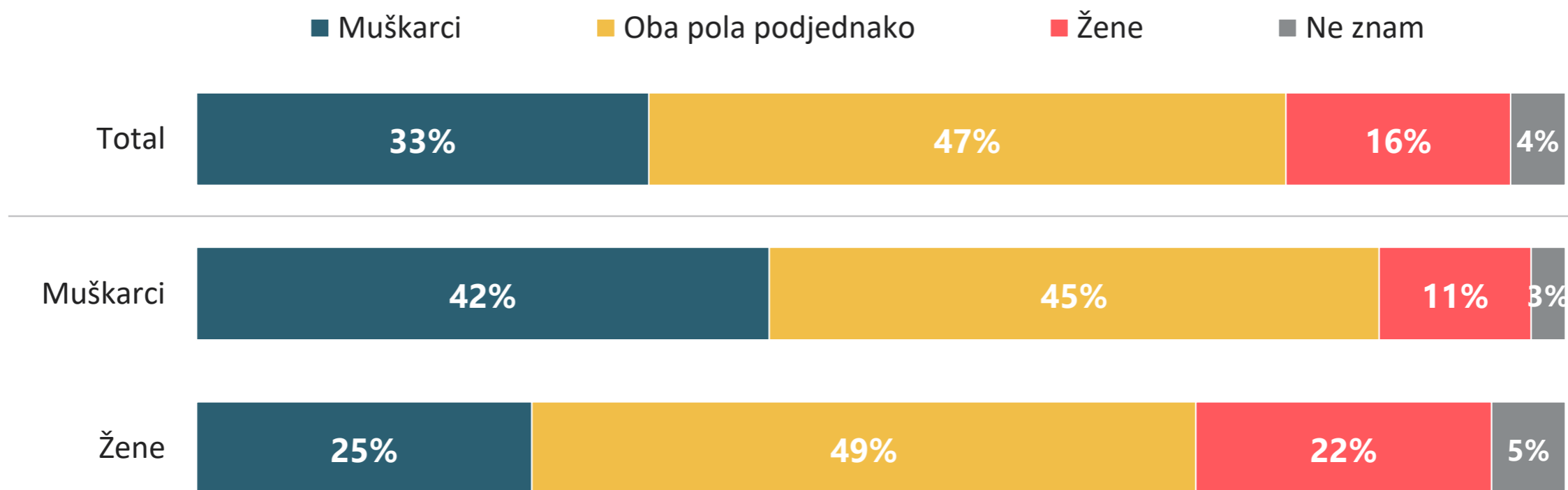


Ako uporedite sadašnje stanje sa stanjem od pre četiri godine, da li biste rekli da je sada ženama lakše ili teže da nađu posao?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Rad na crno

Iako skoro polovina građana smatra da je rad na crno podjednako zastupljen kod oba pola, veći udeo, ipak, smatra da je to češće slučaj sa muškarcima (33%) nego sa ženama (16%). Dodatno, primećuje se da su muškarci češće veruju da se to njima učestalije dešava, dok žene smatraju da one češće rade bez ugovora.



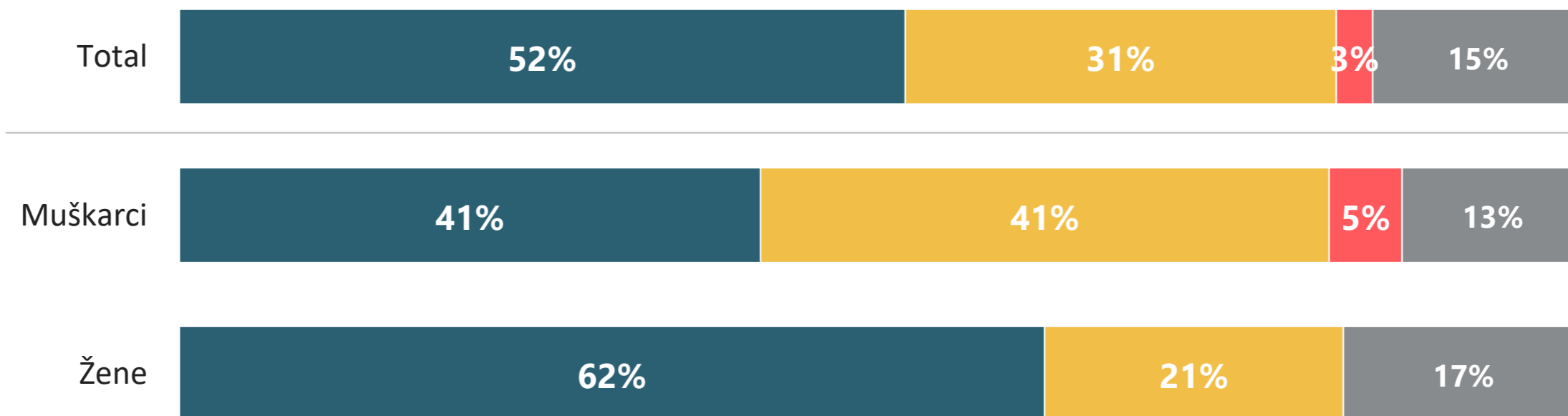
Po Vašem mišljenju, ko češće radi na crno – muškarci ili žene?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Jednakost plata između polova za isti posao

Više od polovine građana smatra da su muškarci više plaćeni nego žene za isti posao koji obavljaju, dok skoro jedna trećina smatra da ne postoje razlike po ovom pitanju. S druge strane, tek 3% navodi da su žene plaćene više. Žene češće smatraju da su muškarci plaćeni više, dok muškarci, pak, češće veruju da ne postoje razlike između polova, kao i da su žene plaćene više.

■ Muškarci su plaćeni više ■ Jednako su plaćeni ■ Žene su plaćene više nego muškarci ■ Ne znam

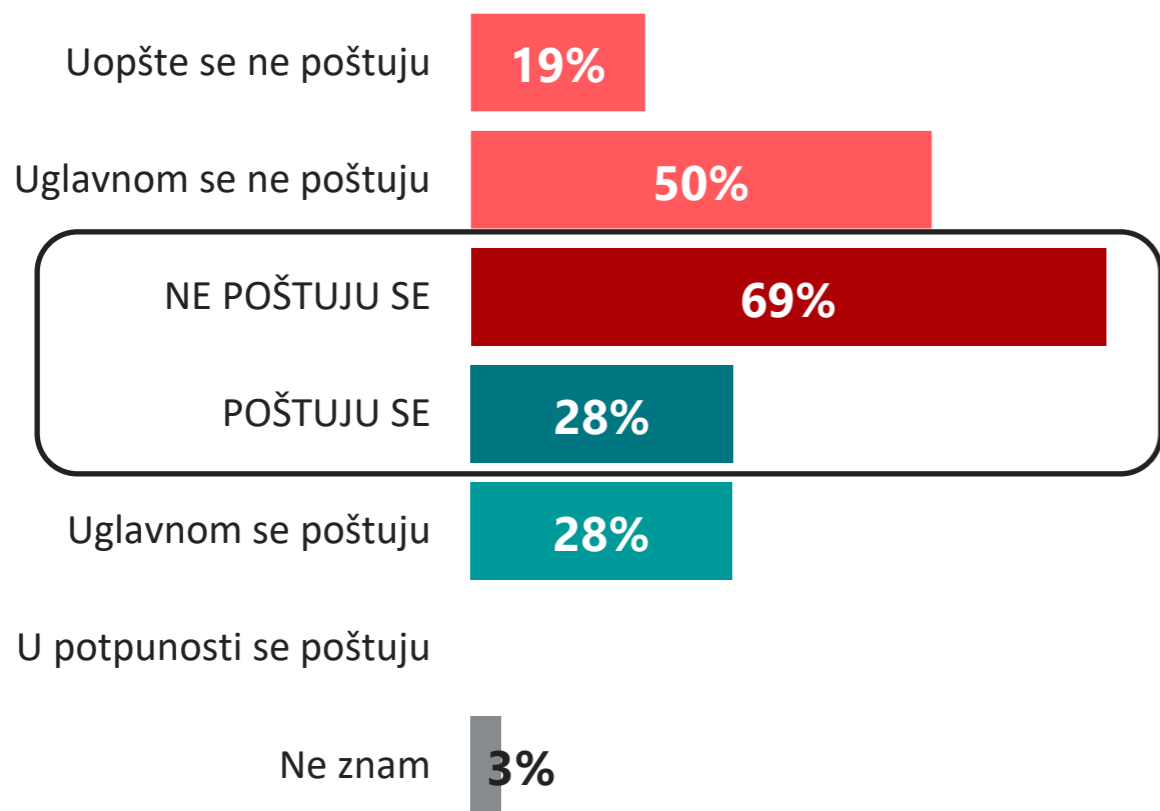


Na osnovu Vašeg iskustva, da li su muškarci i žene plaćeni jednako za isti posao koji obavljaju ili postoje razlike?

Baza: Ukupna ciljna populacija

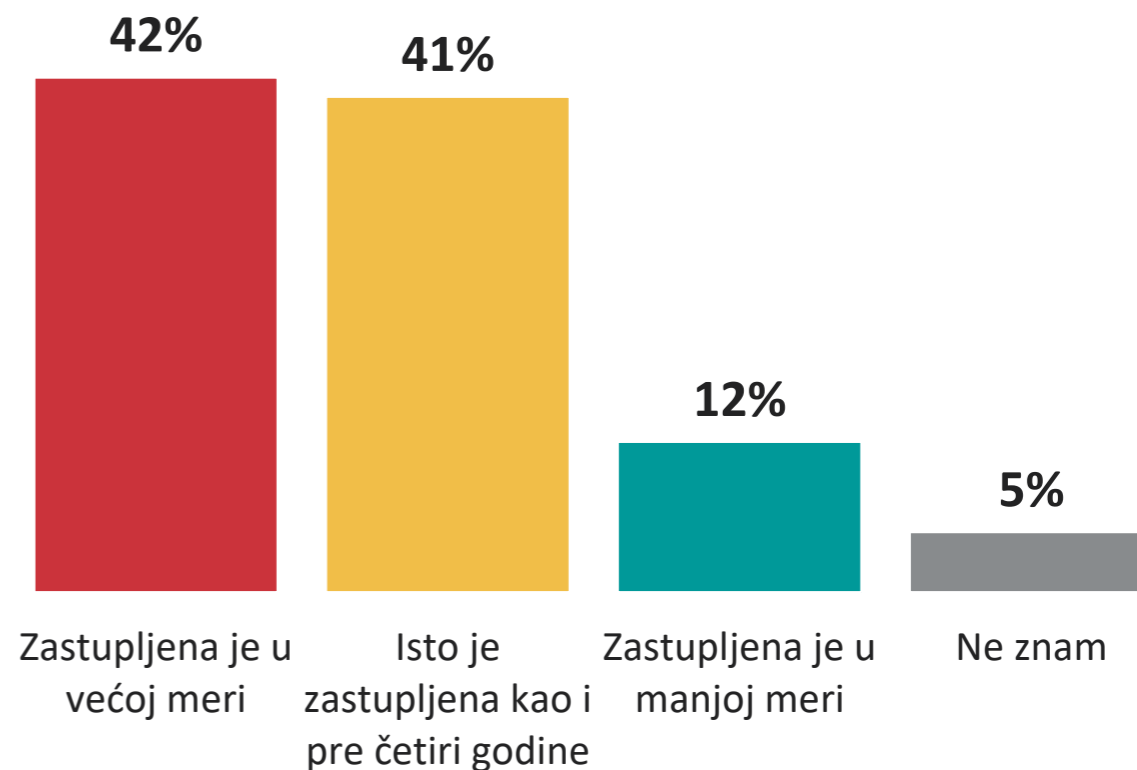
Vladavina prava

Više od dve trećine građana smatra da se zakoni u Srbiji ne poštuju, dok nešto više od četvrtine misli da se oni uglavnom poštuju. Što se tiče zastupljenosti korupcije, mišljenja su podeljena između oni koji smatraju da je korupcija sada zastupljena u većoj meri nego pre četiri godine i onih koji ne vide razlike između trenutne i tadašnje situacije. Ipak, tek svaki deseti građanin percipira smanjenje prisutnosti korupcije.



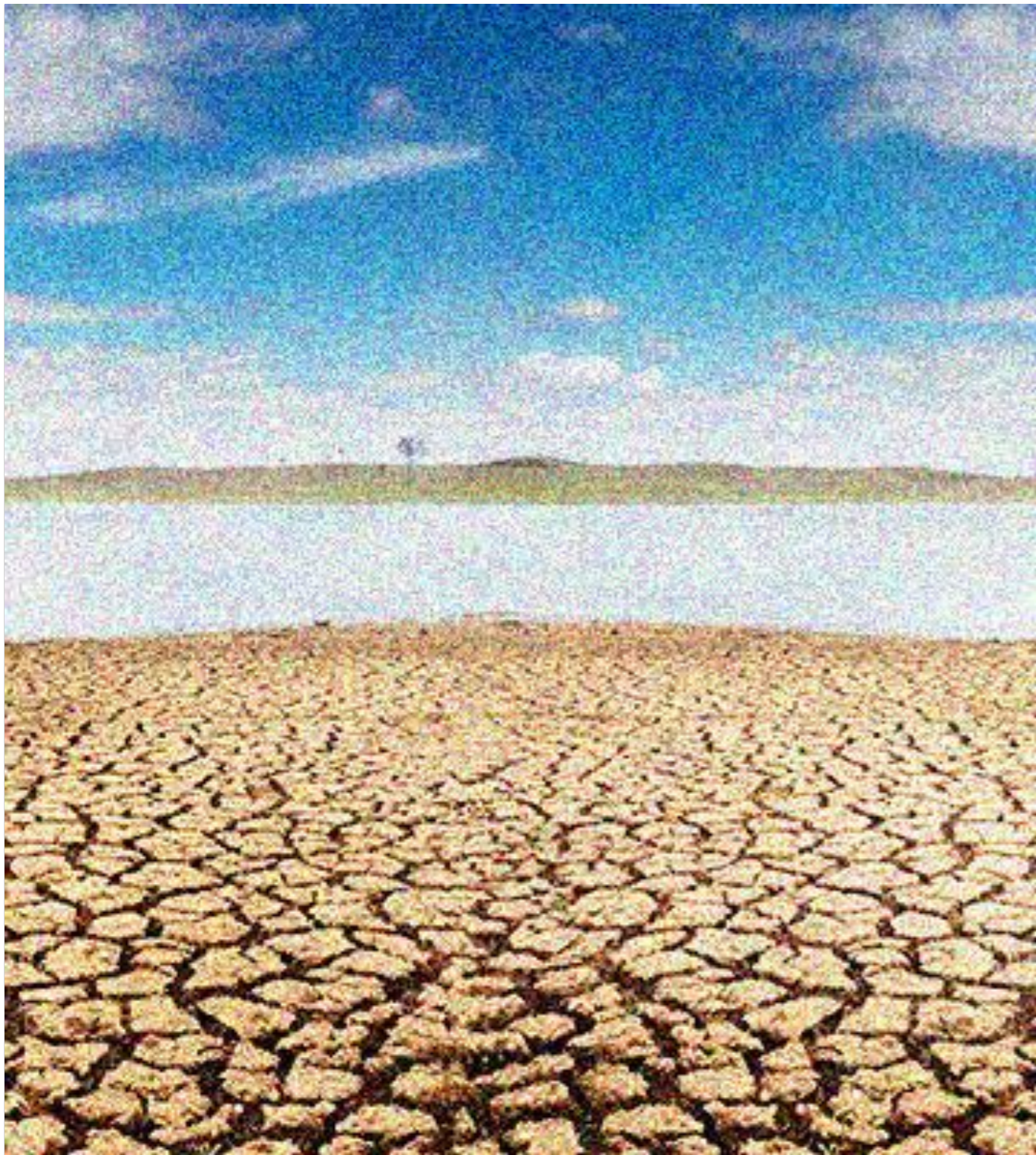
Na skali od 1 do 4, gde 1 znači „Uopšte ne poštuju“ a 4 znači „U potpunosti poštuju“, u kojoj meri smatrate da se zakoni u Srbiji poštuju?

Baza: Ukupna ciljna populacija



Ako uporedite današnje stanje sa stanjem od pre četiri godine, da li biste rekli da je korupcija sada manje ili više zastupljena u Srbiji?

Baza: Ukupna ciljna populacija

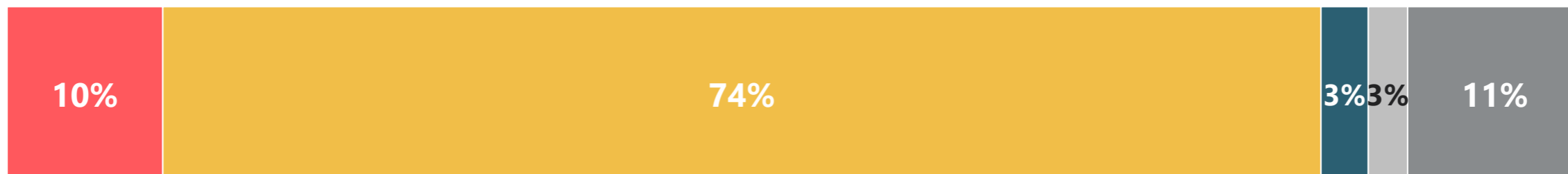


KLIMATSKE PROMENE

Uticaj prirodnih nepogoda na žene i muškarce

Tri od četiri građanina Srbije smatraju da prirodne nepogode poput poplava imaju podjednak uticaj na žene i muškarce. Svaki deseti građanin mišljenja je da je uticaj veći na žene, a još 10% nije u stanju da oceni uticaj nepogoda na život građana.

- Više utiču na žene
- Podjednako utiču na žene i muškarce
- Više utiču na muškarce
- Ne utiču ni na žene ni na muškarce
- Ne znam

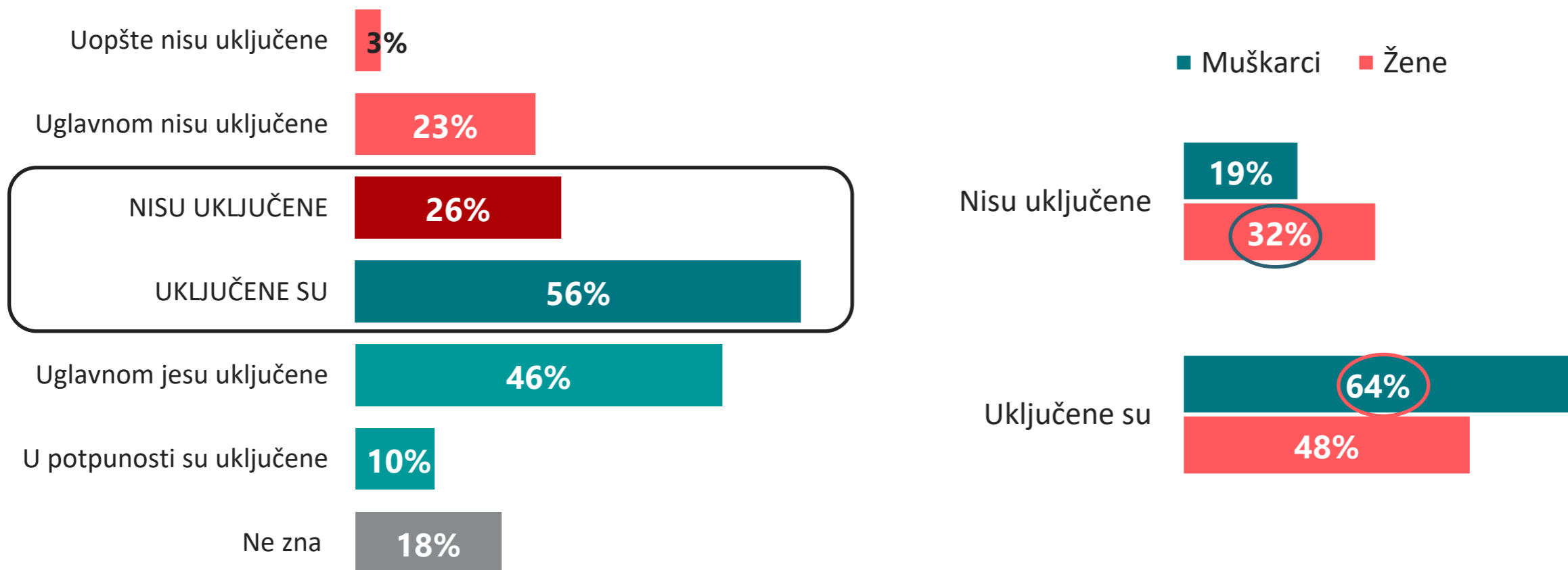


Kakvo je Vaše mišljenje, da li poplave i druge prirodne nepogode podjednako utiču na žene i muškarce u Srbiji?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Uključivanje žena u proces odlučivanja o zakonima i politikama koje se tiču zaštite životne sredine

Više od polovine građana smatra da su žene uključene u procese odlučivanja o pitanjima koja se tiču zaštite životne sredine, dok četvrtina smatra da one uglavnom ili uopšte nisu uključene. Nešto manje od petine nema stav prema ovom pitanju. Primećuje se da žene češće navode da nisu uključene (32%), dok muškarci češće smatraju da žene jesu uključene u proces odlučivanja (64%).



U kojoj meri su žene uključene u proces odlučivanja o zakonima i politikama koje se tiču zaštite životne sredine i klimatskih promena?

Baza: Ukupna ciljna populacija